

sikkerhed og størst mulighed for, at energiens brugere kan få magt over egen energiforsyning.

Karakteristisk nok er denne mulighed slet ikke taget i betragtning i EP 81.

For at anskueliggøre en alternativ energipolitik er der i det følgende samlet nogle energikrav, som viser, at forbruget af fossilt brændsel kan nedskæres med $\frac{1}{2}$ af det nuværende i løbet af 10 år. Det er ikke en fuldstændig liste, ingen sammenhængende energiplan. Kun de energikrav er medtaget, som der foreligger tal for, så man kan udregne deres økonomiske konsekvenser. Når der mangler konkrete krav til omlægning af produktion, transport, byggeri m.v., er det altså ikke, fordi vi finder dem uvigtige. Tværtimod.

Udregningerne følger samme metoder, som regeringens egne planlæggere bruger – og tallene bygger på oplysninger fra officielle betænkninger, ministerier eller (hvis helt officielle tal ikke foreligger) offentligt tilgængelige anerkendte rapporter. Disse tal er usikre. Lige så usikre som regeringens. Men de anskueliggør dog i hovedtræk forslagernes konsekvenser.

Projekterne tænkes udført som integrerede flerstrengede energisystemer for mindre lokalområder (f.eks. et kvarter, et boligkompleks, en del af en landkommune). Forholdene i hvert lokalområde er naturligvis så forskellige, at de vil kræve hver deres tekniske kombination for at opnå bedst mulig energiøkonomi og størst mulig udnyttelse af de vedvarende energikilder fra starten. En vigtig for-

udsætning for projekternes succes er, at de enkelte energisystemers udformning styres af de lokale brugere, men med forsvarlig indbyrdes koordinati- on.

De nuværende styringsmidler (på den ene side varmeplanlægningen m.v., på den anden side en række usammenhængende tilskudsordninger m.v.) er utilstrækkelige – og i en del tilfælde direkte forfejlede.

Beregningerne viser, at en tredjedel af det nuværende forbrug af olie og kul kan undværes om 10 år, hvis alle punkter gennemføres fuldt ud. Bli- ver virkningen på et par af punkterne mindre end forudset kan man blot fremskynde et par af de andre. Det er altså ikke urealistisk at stille mod et samfund, der klarer sig næsten udelukkende med vedvarende energi om 40–50 år – uden at levevil- kårene forringes.

Men har samfundet råd til alt det?

Beregningerne viser anlægsudgifter i størrelses- ordenen 7 mia kr. pr. år i de 10 år. Men da en stor del af dette er løn til i alt ca. 37.500 arbejdsløse, er den samfundsmæssige nettoudgift kun godt 3 mia kr. pr. år. Dette skal sammenholdes med en sparet brændselsimport, der ved periodens afslutning beløber sig til 9 mia kr. (13,4 mia kr., hvis de 4 pct., som energipriserne iflg. regeringsrapporter forventes at stige ud over den almindelige prisstigning, medregnes). Det ser altså ud til, at det dan- ske samfund, hvor 300.000 er arbejdsløse på grund af et undertrykkende økonomisk system, ikke har råd til at lade være.

Beregningsresultat	Nedsat brændsels- forbrug (Petajoule pr. år)	Anlægsud- gift (mill. kr. pr. år)	Beskæfti- gelse (personer pr. år)	Samfunds- mæssig nettoudgift (mill. kr. pr. år)	Øget im- port (an- læg) (mill. kr. pr. år)	Sparet brændsels- import (mill. kr. pr. år)
--------------------	--	-----------------------------------	-----------------------------------	---	--	---

I. Vedvarende energi

1. Solvarme	15	1.400	8.750	500	350	740
2. Vindkraft	35	935	6.200	295	190	700
3. Biogas	30	660	3.850	285	200	885
4. Halm m.v.	18	290	1.700	115	95	865
1.–4. I alt	98	3.285	20.500	1.175	830	3.190

II. Energibesparelser

1. Isolering m.v.	73	2.200	10.300	1.140	660	3.100
2. Elbesparelser	47	300	625	235	150	930
1.–2. I alt	120	2.500	10.925	1.375	810	4.030